

คู่มือ

ด่วนที่สุด

ที่ วท (ปคร) ๐๒๑๑/๒๒๕๓

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ถนนพระราม ๖ ราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ฉบับทบทวน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๘๒๘๖

ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีขอให้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี เรื่อง ร่างนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ฉบับทบทวน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พิจารณาแล้ว เห็นชอบต่อร่างนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ฉบับทบทวนดังกล่าว ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเสนอ โดยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ภาพรวมของร่างนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ฉบับทบทวน

๑.๑ ควรมีการนำเสนอและใช้ข้อมูลการประเมินการดำเนินงานตามนโยบายและแผนในภาพรวม ในช่วง ๒ ปีแรกของแผน คือ ระหว่างปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ ประกอบในการทบทวนร่างนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัย ฉบับทบทวน ดังกล่าวด้วย

๑.๒ ควรกำหนดบทบาท/ความรับผิดชอบของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยพัฒนาหรือในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ไว้ในนโยบายและยุทธศาสตร์ดังกล่าวด้วย เพื่อให้เห็นภาพการมีส่วนร่วมและความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดันและขับเคลื่อนแผนที่ชัดเจน

๒. นโยบายการวิจัยของชาติ

๒.๑ ประเด็นนโยบายที่ ๑-๕ ควรกระชับและให้สื่อความเข้าใจเชิงนโยบายมากกว่าเชิงปฏิบัติ และการใช้คำยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานซึ่งแบ่งเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ ควรอยู่ในมิติของกลยุทธ์ เพื่อให้เห็นภาพที่แตกต่างกับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

๒.๒ ในประเด็นนโยบายที่ ๒ ด้านการเพิ่มการลงทุนในการวิจัยและจัดสรรงบประมาณการวิจัย ที่ระบุว่า “จัดสรรงบประมาณการวิจัยกระจายไปยังหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งในภูมิภาค ...” นั้น อาจทำให้การบริหารงบประมาณเพื่อการวิจัยไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร หากไม่มีการกำหนดสัดส่วนไว้ว่า งบประมาณวิจัยทั้งหมดของภาครัฐ ควรจัดสรรผ่านหน่วยงานหลักที่ให้ทุนวิจัย (หน่วยงานสมาชิกเครือข่ายองค์กรบริหารการวิจัยแห่งชาติ (คอบช.)) ประมาณเท่าใด และจัดสรรตรงไปยังหน่วยงานที่จะทำการวิจัย ประมาณเท่าใด และมีวิธีการในการจัดสรรงบประมาณในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงบประมาณวิจัยของรัฐในภาพรวมเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

/๒.๓ ในประเด็น ...

๒.๓ ในประเด็นนโยบายที่ ๔ ด้านการมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการของหน่วยงานและภาคส่วนที่เป็นผู้ใช้ ควรเพิ่มเติมความสำคัญของการพัฒนาตลาดสำหรับงานวิจัยและพัฒนา เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากการวิจัยและพัฒนา นอกเหนือจากการดำเนินงานวิจัยเพื่อมุ่งตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ (Demand-driven) และในประเด็นนโยบายที่ ๕ ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย ควรมุ่งเน้นการพัฒนาเส้นทางอาชีพ (Career Path) ของบุคลากรวิจัยและพัฒนาทุกประเภทด้วย เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรวิจัยและพัฒนาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

๓. ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

๓.๑ ยุทธศาสตร์การวิจัย ควรให้ความสำคัญกับงานวิจัยพื้นฐานเพื่อสร้างองค์ความรู้และขีดความสามารถ เพื่อความยั่งยืนในระยะยาวด้วย โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสม (ปัจจุบันที่เสนอจะเน้นตัวชี้วัดและเป้าหมายที่เน้นงานวิจัยที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ และเชิงสาธารณสุขในระดับชุมชน ท้องถิ่น และระดับประเทศในเกือบทุกยุทธศาสตร์)

๓.๒ ควรปรับปรุงยุทธศาสตร์วิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นนโยบาย กล่าวคือ ประเด็นนโยบายที่ ๓ ระบุให้มีการส่งเสริมความร่วมมือเชิงรุกของทุกภาคส่วนและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมมากขึ้นในการพัฒนางานวิจัยร่วมกันแบบบูรณาการ แต่ยุทธศาสตร์การวิจัยยังไม่มี การปรับเปลี่ยนเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และเป้าหมายให้สอดคล้องกับประเด็นนโยบายดังกล่าว ดังนั้น จึงควรเพิ่มเติมตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน และควรมีการเพิ่มเติมเป้าหมายให้มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการดำเนินการด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

๓.๓ ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแต่ละยุทธศาสตร์ยังขาดความชัดเจน ส่วนใหญ่ระบุแต่จำนวนงานวิจัยและการจัดสรรงบประมาณที่เพิ่มขึ้น แต่ไม่ได้ระบุความต้องการให้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยเท่าใด ทำให้เมื่อจบแผน อาจไม่บรรลุเป้าหมายค่าใช้จ่าย ๑ เปอร์เซ็นต์ ของ GDP ตามนโยบายของรัฐบาลได้ ทั้งนี้ ควรระบุตัวชี้วัดและเป้าหมายรายปี รวมทั้งความเชื่อมโยงของดัชนีชี้วัดและเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์ของแต่ละยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้วย เช่น ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๑ การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางสังคม ตัวชี้วัดควรเป็น “มีจำนวนผลงานวิจัยที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและเชิงสาธารณสุขในระดับชุมชนท้องถิ่นและระดับประเทศเพิ่มขึ้น .. เปอร์เซ็นต์ จากปี ....” ส่วนเป้าหมายควรเป็น “ผลงานวิจัยมีกระบวนการวิจัยที่สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์สามารถถ่ายทอดไปสู่กลุ่มเป้าหมายมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เพื่อก่อให้เกิดคุณค่าทางสังคมและผลกระทบสร้างสรรค์ต่อการพัฒนาสังคม”

๔. กลุ่มเรื่องวิจัยที่ควรมุ่งเน้นและยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็น

๔.๑ กลุ่มเรื่องวิจัยที่ควรมุ่งเน้น จากรายชื่อ ๑๓ กลุ่มเรื่อง ควรตัดคำว่า “เรื่อง” ออก เป็น กลุ่มวิจัยที่ควรมุ่งเน้น จากรายชื่อ ๑๓ กลุ่ม

๔.๒ ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นภายใต้ ๒๙ ยุทธศาสตร์ พบว่ากิจกรรมการดำเนินงานอาจเกิดความทับซ้อนกับกิจกรรมภายใต้ ๕ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

๕. การปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ

๕.๑ ในการปฏิรูประบบวิจัยโดยการจัดโครงสร้างแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือระดับนโยบายระดับบริหารจัดการทุนวิจัย และระดับหน่วยวิจัย ควรมีการกำหนดบทบาทและจัดโครงสร้างหน่วยงานในแต่ละระดับอย่างเหมาะสม โดยหน่วยนโยบายวิจัยกับหน่วยบริหารจัดการทุนวิจัยควรมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ชัดเจน นอกจากนี้ ในการจัดทำองค์ประกอบของสภานโยบายแห่งชาติ หรือคณะกรรมการย่อยชุดต่างๆ ควรมีผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายแบบ Demand-driven และควรมีกลไกส่งต่อนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ

๕.๒ ในการ ...

๕.๒ ในการขยายงบประมาณการวิจัยของรัฐด้านการวิจัยและพัฒนาและการเพิ่มการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนนั้น มีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติม ดังนี้

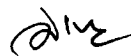
๑) การออกกฎหมายจัดเก็บค่าธรรมเนียมสินค้าส่งออกบางประเภทเป็นสัดส่วนของมูลค่าสินค้าเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับสินค้านั้นๆ (Embarked funding) เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันของสินค้าสำคัญของประเทศ และลดความไม่แน่นอนของงบประมาณวิจัยที่จัดสรรแบบรายปี

๒) การขยายฐานของแหล่งที่มาและจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัยด้วยการพิจารณาทางเลือกต่างๆ ที่เหมาะสม เช่น การพิจารณาเรียกเก็บค่าธรรมเนียมของสินค้าพืช/สัตว์ส่งออกในอัตราที่เหมาะสมเพื่อสมทบเข้ากองทุนวิจัยด้านเกษตรกรรม

ทั้งนี้ เห็นว่า การออกกฎหมายและการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว อาจเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ภาคเอกชน อันจะส่งผลให้ราคาสินค้าส่งออกอาจแพงขึ้นและภาคเอกชนอาจสูญเสียความสามารถในการแข่งขันทางด้านราคา นอกจากนี้ การเก็บค่าธรรมเนียมจากภาคเอกชนเพื่อมาสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาดังกล่าว ยังอยู่ภายใต้สมมติฐานที่ว่ากลไกตลาดทำงานได้ไม่สมบูรณ์ และภาครัฐมีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการวิจัยและพัฒนาได้มีประสิทธิภาพมากกว่าภาคเอกชน การออกกฎหมายและการเก็บค่าธรรมเนียมข้างต้น จึงควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบและรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิเชฐ ดุรงคเวโรจน์)

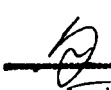
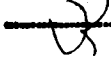
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทร. ๐ ๒๓๓๓ ๓๙๖๗

โทรสาร ๐ ๒๓๓๓ ๓๙๓๘

E-mail jindamas@most.go.th

ผู้ตรวจ
ผู้พิมพ์
ผู้ร่าง